

Predsednik Wilson za boj do zmage.

Posvaril vsa svobodna ljudstva proti sklepu miru z Nemčijo, dokler se ne uniči militarizem.

USPEH POSOJILA ZA SVOBODO.

Strašilo na vzhodu. Druge novice iz Washingtona, D. C.

Registriranih 9,750,000.

Washington, D. C., 14. jun. — Iz delov Pennsylvania, Montane in Massachusetts ter iz držav Arizona, Kentucky, Minnesota, New Mexico in Wyoming se niso dospel uradni poročila o vojaški registraciji. Druga doslej dospel uradna poročila kažejo skupno število registrirancev po zakonu za žrebali vojaški nabor 9,118,629. Uradniki vojnega departamenta so prepričani, da bo znašala skupna registracija približno 9,750,000. Več nego 500,000 se jih pričakuje iz gori omejenih držav.

Wilson za boj do konca.

Washington, D. C., 14. jun. — Slovesno, krepko izraženo svarilo svobodnim ljudstvom sveta, da se morajo sedaj odločiti, ali bodo sklenili mir z Nemčijo in sprejela neusmiljeno vojaško vlado, ali se bojevala dalje, dokler se samovladarstvo in vojna ne izbriše iz sveta, je izrekel danes predsednik Wilson v svojem nagovoru povodom zastavnega dne (flag day).

Pruski militaristi, je rekel predsednik, snujejo po nekem zaupnem obveščanju zvičajno in zahrbtno "mirovno spletko", da se rešijo poraza v inozemstvu in slabega glasa doma.

Žrebali vojaški nabori.

Washington, D. C., 15. jun. — Prvi žrebali vojaški nabor se bo vršil za povišanje regularne armade na vojni stalež. Drugi žrebali vojaški nabor se bo vršil v izpolnitve vrst narodne garde. Tretji in največji žrebali vojaški nabor bo priskrbel narodno armado 625,000 mož, ki se prično vežbati dne 1. septembra, da se pripravijo za vojno službo v Evropi.

Uspeh posojila za svobodo.

Washington, D. C., 15. jun. — Ameriško ljudstvo je pozivu zavezne vlade,

de, založiti za vojskovanje potrebne denarje, odgovorilo s tako velikim podpisovanjem posojila za svobodo, da so v zakladniškem uradu takorekoč pokopani pod pravcatim plazom poročil, katerih se niso mogli urediti in sestaviti. Nihče ni mogel nocoj ob 10. uri povedati kaj gotovega o narodovem odgovoru. Očividno je presegel najdrznejša uradna pričakovanja, akoravno se dospel od dvanajstih distriktov zavezniških rezervnih bank samo splošno cenitve.

Pred sklepom.

Washington, D. C., 15. jun. — Posojila za svobodo je bilo podpisane za mnogo sto milijonov dolarjev več, kot je bilo določeno.

V zakladniškem uradu so ob 11. uri naznanili, da je podpisanih skupaj najmanj \$2,500,000,000, ali za 25 odstotkov več, nego je želeli.

V newyorškem zaveznem rezervnem distriktu je podpisovanje doseglo ob 10. uri višino \$925,000,000.

Stirje distrikti sami so podpisali več nego dve milijardi posojila, in sicer New York, Chicago, Cleveland in Boston.

Pomanjkanje delavcev.

Washington, D. C., 16. jun. — Člani italijanske vojne komisije so obvestili delavski departament o tem, da bodo po vojni v Združenih Državah občutno veliko pomanjkanje italijanskih delavcev. Akoravno italijanska vlada še ni ukrenila nič končno veljavnega, je vendar znano, da bo izseljevanje iz Italije prepovedala. Vsi delavci, ki so v Italiji prepovedala. Vsi delavci, ki so v Italiji prepovedala.

"Naši ljudje ne bodo gojili prav nobene želje, vrniti se po vojni v Ameriko," je rekel neki član komisije. "Italija bode po vojni ena najbolj cvetočih dežel. Prvikrat bomo razvijali naše velike prirodne pomočne vire, in naš narod bo tako prospeval, da naši možiki ne bodo imeli prav nobenega vzroka več, zapustiti deželo."

Strašilo na vzhodu.

Washington, D. C., 16. jun. — Japonija je kakor Anglija odklonila, pridru-

žiti se Združenim Državam v njih prizadevi, dokončati prepire med strankami na Kitajskem, ki se druga drugo izpodbijajo, tako je bilo danes izjavljeno v uradu zunanjih stvari.

Niti Anglija, niti Japonija ni utemeljila svoje odklonitve.

Japonija je odločno grajala odposlatev note odstrani Združenih Držav na Kitaj, ne da bi prej prošile za tozadevno dovoljenje njo, Japonijo. Japonija je izjavljala, da zahteva zase pravico, imeti prvo besedo v vseh stvarih, ki se tičejo Kitaja.

Državni urad noče nič natančnega razglasiti in se zadovoljuje z izjavo, da gre za "razne napačne razumeve".

"Živežna uprava".

Washington, D. C., 16. jun. — Okolnost, da se kongres še vedno ni začel baviti z vladno živežno predlogo, je napotila predsednika, pozvati Herber Hooverja, takoj začeti z organiziranjem nove "živežne uprave".

Parnik "Moreni" pogreznjen.

Washington, D. C., 15. jun. — Ameriški petrolejski parnik "Moreni" je bil dne 12. jun. po dvehurnem teženju boju po nekem podmorskem čolnu pogreznjen. Štirje člani posadke so bili usmrčeni.

"Tansan Maru" torpediran.

Boston, 16. jun. — Japonski parnik "Tansan Maru", ki je dne 9. maja odplul iz Bostona v Manchester, je bil po nekem podmorskem čolnu pogreznjen. Kapitan Nichikawa in 27 mož posadke je baje utonilo.

"Mississippi" pogreznjen.

Neka atlantska luka, 17. jun. — Neka britanska ladja, ki je doplula danes semkaj iz neke francoske luke, je prinesla vest o razdejanju velikega francoskega tovornega parnika "Mississippi", ki je bil dne 2. jun. 145 milj pred Brestom po nekem nemškem podmorskem čolnu torpediran in pogreznjen. En mož je utonil med vkrcavanjem v rešilne čolne.

K zastavi.

New York, 16. jun. — Vsi britanski podaniki v Združenih Državah v starosti od 18 do 45 let se imajo pozvati, da se zglase k britanski zastavi, tako je bilo nocoj naznanjeno.

Revolucija v Paragvaju.

Buenos Aires, 15. jun. — Iz Assunciona so danes izporočili izbruh revolucije v Paragvaju.

Sumen mir ob Soči in na Krasu.

Rim zopet vznemirjen vsled sovražne delavnosti v Trentinu, na južnem Tirolskem.

TOPNIŠKI BOJI NA ZAPADU.

Pred novo ofenzivo. Uradna poročila z drugih front.

Laška fronta.

Rim, 14. jun. — Italijanski vojni urad je danes naznanil:

"Na Asijski planoti je sovražnik podjel presenetljiv napad na postojanko, ki smo jo pred kratkim pridobili na Monte Origia. Zaradi naše pazljivosti se je napad izjalovil. Sovražnik je potem z močnimi oddelki in skrajno silnostjo podjel napad, ali trdno upirajoči se branitelji so ga pognali nazaj v neredu s težko izgubo.

"Na julijski fronti je podjel sovražnik, sposobno podpiran po svojem topništvu, več manjših presenetljivih napadov severovzhodno od Gorice in na Krasu, južno od Kostanjevice. Naše topništvo je ustavilo te napade ter obstreljevalo in razkropilo sovražne prevoze in čete na premikanju v Baški in Idrijski dolini, vzhodno od Sv. Lucije in Tolmina ter razstrelilo nekaj skladišč za strelivo ob sovražni zadnji liniji blizu Sela."

Iz Cadornovega dnevnika.

Rim, 15. jun. (Čez London.) — Današnje poročilo italijanskega vojnega urada obsega sledeče podatke:

"Ob vsej fronti so prevladovali topniški boji. Naše baterije so bombardirale kolone sovražnih vozov v tesni bližini postaje Calliano ter čete na maršu v Terragnolski in Suganski dolini. Napadni poskusi sovražnih patrol proti našim linijam ob hučurniku Maso so se popolnoma izjalovili.

"Na trentinski fronti so bili zrakoplovi skrajno delavni. Dva sovražna stroja sta bila zbita na slemenih gore Verena in v dolini hudournika Maggio. Dva druga sta bila v Suganski dolini prisiljena k pristanju. Peti stroj je padel na zemljo na slemenu gore Zebio. Enega naših strojev pogrešamo."

Iz Dunaja.

Dunaj, 16. jun. — Avstro-ogrski generalni glavni stan je objavil danes sledeče dnevno poročilo:

"Italijansko bojno torišče: S fronte ob Soči ni izporočiti nič važnega. Na Koroskem je streljanje sovražne artiljerije naraslo v odseku Ploceken do največje silnosti. Napad na našo postojanko na gori Rombon je bil odbit.

"Topniško bojevanje na Sedmerih občin planoti je naraslo po silnosti."

Iz Rima.

Rim, 16. jun. — Italijanske čete so zasedle Corno Cavento, močno utrjeno avstrijsko postojanko v višini 3,400 metrov, vzhodno od gorske skupine Adamello v vzhodnem Trentinu, prvi današnje poročilo italijanskega vojnega glavnega stana.

Na julijski fronti je bilo topniško streljanje posebno znamenito v tolminskem odseku in na brdih severovzhodno od Gorice. Kolone sovražnih motornih vozov so bile razkropljene in čete, zbrane vzhodno od Kostanjevice, obstreljevane.

Naši bojni zrakoplovi, podpirani po skautskih strojih, so spustili 1,800 kilogramov raznesnih tvarin na sovražne kočice in taborišča v pasu Sv. Lucije (Tolmina) in v Baški dolini. Vsi naši stroji so se vrnili varno.

Avstrijski topovi grmijo.

Rim, 17. jun. (Čez London.) — Italijanski vojni urad je danes naznanil: "Topništvo je bilo večeraj živahnije na karnski fronti, kjer so sovražne baterije srednjega kalibra ponovno obstreljevale našo postojanko v Val Piccolo in Val Grande s težkimi izstrelki. Na raznih točkah fronte so naši razgledovalni oddelki prizadeli sovražniku izgub in dovedli nekaj ujetnikov.

"Davi so bombardirali sovražni zrakoplovi Gorico in druge obljudene kraje na planem. Izgub ni bilo zaznamovati, niti ni bila napravljena stvarna škoda."

Makedonska fronta.

Berlin, 14. jun. — Nobenih važnih razvojov ni bilo.

Pariz, 15. jun. — V okolišju Dojran-

skega jezera je sovražnik po topniški pripravi poskušal tri napade na britanske postojanke, a je bil odbit.

Berlin, 16. jun. — Bojevanje je bilo le zmerno.

Pariz, 17. jun. — Ob vsej fronti se je razvijala zmerna topniška delavnost.

Grška fronta.

Pariz, 14. jun. — V Tesaliji je naše konjištvo zasedlo Triakalo. Ob večerajšnjem vходу naših čet v Larisso se ni pripetilo nič posebnega.

Pariz, 15. jun. — V Tesaliji se je glavni del naših čet ustanovil okrog Larisse. Naši prednji oddelki so zasedli brez težave Demirli in Kardisto ob železnici, ki drži iz Vola v Triakalo.

Pariz, 16. jun. — V Tesaliji je naša konjica zasedla Kalabako, Triakalo, Kardisto, Sofrades in Demirli. Naša pehota je zasedla Volo. Prodiranje proti jugu se vrši brez težave.

Prebivalstvo v Larissi se je navdušeno držalo Venzelosove vlade.

Pariz, 17. jun. — Prodiranje v Tesaliji se nadaljuje brez vmesnih dogodkov. Francoska konjica je dospel v Farsalo in Domokos, kakih 60 kilometrov južno od Larisse, in britanski oddelki so zasedli Demirli.

Rumunska fronta.

Petrograd, 14. jun. — Bilo je navadno streljanje.

Petrograd, 16. jun. — Streljanje in manjše praske so se vršile.

Ruska fronta.

Petrograd, 14. jun. — V okolišju vasi Martiška, severovzhodno od Smorgona, je oddelek naših skautov pod poveljstvom treh častnikov, podpiran po topništvu, podjel drzen pohod. Izsilili so si pot skozi prehode, odprte v žičnih zamahtih, nakar so skauti prodrli v sovražne zakope in jih razdejali. Patrola je bajonetirala tiste, ki so se upirali, in ujela tri Nemce.

Petrograd, 16. jun. — Streljanje s puškami in topovi je bilo v gotovih odsekih fronte. Naše baterije so snovi podjele presenetljiv napad na sovražne rezerve, zbrane v okraju Šelov.

Berlin, 16. jun. — Položaj je neizpremenjen.

Dunaj, 16. jun. — V vzhodni Galiciji in Volhiji je rusko bojevanje naraslo in se boji nadaljujejo na več točkah.

Francoska fronta.

London, 14. jun. — Britanci so dalje napredovali vzhodno od kraja Messines v Flandriji.

Pariz poroča odbitje nemških napadov na celi fronti. Berlin poroča isto glede francoskih poskusov napredovanja.

London, 15. jun. — Britanci napredujejo ob sedem milj široki nemški fronti od reke Lys do reke Warnave v Flandriji. Britanci so tudi zavzeli nadaljnjih delov Hindenburgove linije severozapadno od Bullecourta. Berlin priznava umikanje.

Pariz poroča odbitje več nemških razgledovalnih skupin ter silen topniški dvoboj blizu krajev Hurtebise in Craonne.

London, 16. jun. — Britanci so odbili ljute nemške protinapade južno od prekopa Ypres-Camines.

Pariz poroča topniške dvoboje ob vsej liniji in odbitje Nemcev v verdunškem odseku.

London, 17. jun. — Pariz priznava izgubo dela francoske prednje linije v odseku Hurtebise. Nemci zopet obstreljujejo Reims. Civilisti so žrtve.

Britanci so podjeli uspešen napad severno od Gouzeaucourta. Portugalske čete se dobro držijo.

Turška fronta.

London, 14. jun. — Britanske ladje so v terek zavzele turško trdnjavo Saliff, ležečo na vzhodni brežini Rdečega morja.

Petrograd, 14. jun. — Velike skupine Kurdov so napadle naše postojanke v okolišju zapadno od Belumova, ali so bile odbite. V gorah severno od Erzingana besni snežen vihar.

RUSIJA ZA BOJ DO KONCA.

Elihu Root, posebni poslanik Z. D., dospel do cilja, v Petrograd.

Petrograd, 16. jun. — "Amerika pošilja nadaljnjo poslanico na rusko ljudstvo: Mi se hočemo bojevati za Vašo svobodo in smo boj že začeli, boj za Vašo in za našo svobodo", je izjavil Elihu Root nocoj v zborovanju ministrskega sveta.

Root je poudarjal v svojem nagovoru zlasti, da Amerika ne zasleduje nobenih gmotnih koristi, ampak se bojuje edinele za svobodo velikih in malih narodov.

"Amerika se ne briga za nobeno stranko in za noben sloj na Ruskem; Amerika se briga marveč za veliko Rusijo, kateri hoče prinesiti blagodare demokracije ali ljudovlade," je zagotavljal svoje poslušalce med drugim.

Vojni minister Tereštenko je odgovoril v imenu ministrov. Rekel je med drugim: "Rusko ljudstvo smatra vojno za neizogibno in bode boj nadaljevalo. Mi ne gojimo nobenih pohleptov po osvoboditvi, pravtako malo kakor Američani. Mi se bojujemo za vzore (ideale), proti trinoštvu. Roko v roki z Američani bomo korakali naprej po poti, ki drži do sreče in miru."

Duma ukazala ofenzivo.

Petrograd, čez London, 17. jun. — Duma je v tajni seji sprejela resolucijo za takojšnjo ofenzivo po ruskih četah.

V resoluciji je rečeno, da bi bil poseben mir z Nemčijo ali samo daljša nedelavnost na fronti zaničljivo izdajstvo napram zaveznikom Rusije, katerega ne bi bodoči zarodi nikdar dopustili današnji Rusiji.

"Zato duma smatra," je rečeno v resoluciji, "da sta varnost Rusije in ohranitev svobode, katero je pridobila, zavisni od takojšnje ofenzive v tesnem sodelovanju z ruski zavezniki."

Pregled pogodbe.

Petrograd, 17. jun. (Čez London.) — Naznanilo zadnjega tedna, da je ruska vlada sklenila, v svrhu pregleda doslej sklenjenih pogodb predlagati konferenco vseh ententnih vlasti, je sledila danes objava note, ki je bila v tej stvari poslana na vse dotične vlade. Izvzeta od predlaganega pregleda pogodb je samo londonska pogodba, ki predpisuje, da nima nobena podpisanih vlasti skleniti posebnega mira.

Konstantinove zadnje besede.

Atene, 14. jun. — Kralj Konstantin je naznanil svojemu ljudstvu svojo ostavko takole:

"Silni pokorec se, in v zavesti, da izpolnim dolžnost napram Grški, odstopam in izročam krono mojemu sinu Aleksandru. Na grško ljudstvo naslovijam prošnjo, mirno prenašati, kar se ne da izpremeniti. Samoposebi neznanu početje bi utegnilo vesti do katastrofe."

Atenski poročevalec za Exchange Telegraph Co. poroča, da je general Jonnard obvestil prvega ministra Zaimisa o tem, da si odstavljeni Konstantin po vojni zopet sme postaviti na glavo kraljevsko krono, če grško ljudstvo tako želi.

Jolietska novica.

— Seja preložena. G. George Stonich, predsednik društva sv. Družine št. 1 D. S. D., naznanja, da se bo vršila redna mesečna seja v četrtek, dne 28. junija ob polosnih zvečer, in ne v nedeljo 24. t. m., ker se mnogi člani udeležijo izleta, katerega prirede v nedeljo razna jolietska društva v Auroro, Ill., povodom blagoslovljenja in razvijta zastave nekega tamošnjega društva. Na sejo v četrtek 28. junija naj se zberejo člani društva sv. Družine polnoštevino, ker bo na dnevnem redu razgovor o prireditvi društvenega piknika.

DENAR V STARO DOMOVINO

to je: v Avstrijo in Nemčijo, se zdaj ne more pošiljati.

Posljemo pa denar vojnim ujetnikom in drugim v

ITALIJO, RUSIJO IN FRANCIJO

istotako v one kraje na Primorskem, ki so zasedeni od Italije.

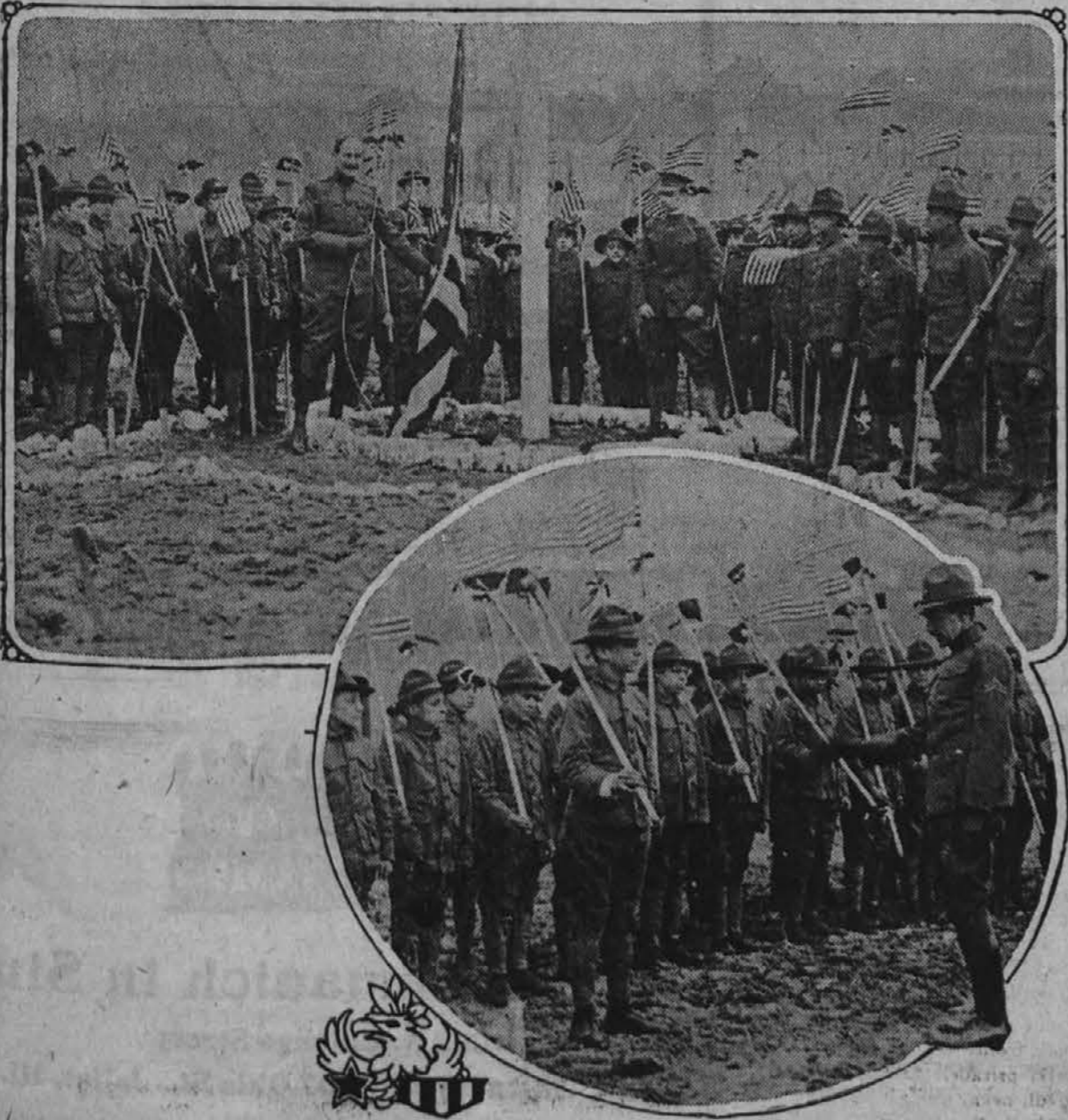
Kadar pošljete denar, priložite tudi naslov, ki ga je prejemnik sam napisal, da se prepreči morebitne pomote.

AMERIKANSKI SLOVENEK,

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St.

Joliet, Ill.

Photos by American Press Association.

DEČKI VOJAKI ZDRUŽENIH DRŽAV "BIJEJO BOJ" Z MOTIKO IN LOPATO.

Petindvajsetsto dečkov in deklic in dvakrat toliko odraslih je začelo orati in pluziti nekega dne v New Yorku ter tako izpreminjati prazne lote in orno zemljo v ozadju hiš v zelenjavi in male farme.

V inwoodske odseku Manhattana je stotnja dečkov, spadajočih k "American Junior Naval and Marine Scouts", začela vrtnariti vpricho okrajnega predstojnika in mnogih povabljenih gostov. V to svrhu so najeli polovico bloka zemlje ob Cooper in Academy streetih, blizu Dyckmana, čez poljetje.

Skauti so korakali v uniformi, noseč vrtnarsko orodje. Prekopali so vso površino ter nasejali in zasadili raznega semena.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki terek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkomp. 1. 1899.

• lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto...\$2.00 Za Združene države za pol leta...\$1.00 Za Evropo na leto...\$3.00 Za Evropo za pol leta...\$1.50 Za Evropo za četrt leta...\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznaujijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the **SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.** Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 18. jun. — O koncu šolskega leta 1916-17 pri farni šoli svetega Jožefa v Jolietu, Ill., poroča Rev. John Plaznik, naš g. kaplan, sledeče:

Zadnje nedelje se je zbralo v dvorani stare šole obilno število starišev, sorodnikov srečnih graduantov in veliko ljubiteljev mladine. Slovesnost se je pričela s slovensko pesmijo v pozdrav, katero je spremljala na glasovir Clara Zelko. Josephine Bučar je pozdravila vse zbrane goste in jim zaklicala: "Dobrodošli!" nakar je izročila lep šopek Rev. J. Plevniku. Krasna je bila angleška pesem "O Columbia the Gem of the Ocean", pri kateri je Strie Sam, mali Raymond Kočevar vzhiral zvezdasto zastavo. Kaj dobro je bila naučena tudi pesem "Tiha Luna", katero je spremljala na glasovir Julia Tušek. Primerna pesem tej slavnosti je bila "Hey Ho for Merry June" ob spremljevanju na glasovir po Marion Zalar. Nato so sledile različne vaje graduantov trgovskega tečaja naše slovenske šole. Prva je bila govor "Pot do vsepa", govorila je Josephine Bučar; takoj za tem je govoril John Čulek "Not Biggest but Best". Za tem je Mr. Anthony Stefanich, graduant lanskega leta in sedaj zaposlenec v First National Bank, narekoval pisem na stroj. Tej je sledila podobna vaja. Narekoval je Mr. Frank Butala, ravno tako graduant lanskega leta v trgovskem tečaju, sedaj dijak višje šole v Jolietu. Spisi so bili potem izročeni č. g. župniku. Sledila sta dva govora: "How to Think", Julius Zelko in Frank Vranichar "Which Way Am I Pulling". Na vrsto je prišla stenografija. A. Stefanich je narekoval, graduantje pa so pisali na tablo. Pri drugi vaji je narekoval Fr. Butala; pisali so stoji na papir in pi tretji vaji sede. Po vsaki vaji so morali pisce prebrati, kar so napisali naprej in nazaj. Sledila je deklamacija in sicer je deklamoval Joseph Kočevar: "It Couldn't Be Done". Najmenitnejša je bila tekma, kdo zna boljše pisati na pisalnem stroju. Da vsakdo lahko sprevidi, koliko se vsakdo lahko nauči v dveh letih v naši šoli, hočem navesti tu tabelo, kakor je kazala po tekmi.

— Smrtna kosa. Umrl je včeraj (v nedeljo) rojak Joseph Simončič iz 1110 N. Chicago St. Zapušča ženo in dva otročička. Doma je bil iz Hote-meza, fara Radeče pri Zidanem Mostu. Bolehal je za jetiko že tri leta, tako da ni bil sposoben za delo. V Joliet je prišel pred enim letom iz Peotije, Ill. Pogreb bo jutri (torek), s črno sv. mašo v slovenski cerkvi ob 9. uri dop. Sorodnikom naše sozaljje, pokojniku večerni mir in pokoj!

— Operiran je bil urednik A. S., g. F. Gorup, dne 12. t. m. v neki čičaški bolnišnici. Teško operacijo na vratu je srečno prestal in se včeraj vrnil v Joliet.

— Dopis iz vojnega ujetništva. Prejeli smo dopisnico s sledečo vsebino: "Sulmona, Italija, 10. maja 1917. Sl. uredništvo Amerikanskega Slovenskega Podpisani Debeljak Ivan iz Obloka, Primorsko, iščem svojega znanca Josipa Ortara, kateri se nahaja že nekaj let v Severni Ameriki, jaz kot vojni avstrijski ujetnik v Italiji, pa žalibog mi ni mogoče po drugem potu, kakor da se obrnem na vašo milost in vaš sl. list. Torej vljudno prosim vaše pomoči, in pošiljam mnogo pozdravov iz italijanskega ujetništva vsem avstrijskim Slovincem v Ameriki. Z Bogom do svidenja! — Ivan Debeljak, peignoniere di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Anaconda, Mont., 12. jun. — Dne 8. junija t. l. je bil tu pokopan Kozma Padovič, star 41 let, rojen na Primorskem, vas Praputnik, obč. Krasica. Pokojnik je bil žrtve rokovnjačev. Dne 17. maja se je v večji družbi peljal z avtom iz Butta. Nekako tri milje od tukaj so jih ustavili roparji in jim veleli "roke kvšku". A Padovič je imel to za šalo in se ni takoj pokoril, zato mu je ropar pognal kroglo v drob, čemur je pozneje zaradi zastrupljenja krvi podlegel.

Pokojnik je bil poslovodja v 'prodajalni G. Elakovič skozi enajst let. Pri-

NAME	Time min.	Words	Errors	Net Words	Rate per minute
J. Bučar	2 1/4	134	126	56	
R. Nemanich	2	134	120	60	
Fr. Vranichar	2 1/4	134	120	60	
J. Zelko	2 3/4	134	124	44	
J. Čulek	3	134	120	45	
J. Kočevar	2 1/4	134	124	44	
P. Lavrič	2	134	123	62	

Po tekmi je R. Nemanich dal nekaj jako praktičnih navodil v podobi "Some Valuable Don't's". Lep nauk je bil tudi v govoru Paul Lavriča "Loyalty".

Sledila je pesem "My Country 'Tis of Thee". Lepo je bilo slišati, kako so se graduantje osmega razreda pomenkovalne in izražale svoje želje. Obenem pa so se tudi zahvalile vsem, kateri so se trudili z njimi. Za slovo so nam zapeli slovensko pesem "Z Bogom", katero je spremljala na glasovir Julia Tušek. "Konec bo venčanje", je bil govor, katerega je imel Pavel Lavrič. Father Plevnik je sedaj razdelil Palmer diplome sledečim: M. Papež, M. Likovič, Ed. Klepec, Fr. Spelič, Thom. Bučar, Matth. Grabrian, A. Kramarič, J. Zelko, J. M. Zelko, J. Tomac, Fr. Ramuta, Chr. Nemanich, Theresa Rus, Rose Vergo, Rose Rakar, Vida Zalar, Chr. Babič, John Nemanich, Caroline Čulek, Clara Zelko, B. Rogina, Cath. Marentič, Helen Pivovarnik, John Zelko, Pauline Slapničar, Gert. Brunskole, M. Vardjan, Catherine Stefanich, Catherine Fir, A. Papež, A. Bučar, Josephine Pleše, N. to graduantom osmega razreda: Wm. Papež, Martin Kambič, John Filak, Martin Stefanich, Fr. Korevec, Wm. Stukel, John Flajnik, Al. Korevec, El. Težak, A. Stalzer, Marion Zalar, A. Solnce, El. Mutz, A. Planinec, Agn. Smolič, A. Tomac, Frances Horvat, Sledile so diplome trgovskemu tečaju: Josephine A. Bučar, Julius J. Zelko, Ralph A. Nemanich, Joseph E. Kočevar, Frank E. Vranichar, John J. Čulek, Paul P. Lavrič. Vsi ti so dobili tudi posebne diplome, ker so napisali na stroj 40 besed na minuto. Posebno priznanje je dobil od Underwood Co. P. P. Lavrič, ker je zmožen napisati 60 besed na minuto. Rev. Plevnik je napravil še običajni govor, nakar se je slavnost končala po angleški poslovljni pesmi.

— Miss Amelia M. Ursich, hčerka g. Mihaela in ge. Amalije Ursich, Indiana st., je ena izmed osmerih jolietških gospodičen razreda 1917 v Joliet Conservatory of Music, ki bodo v petek zvečer, dne 22. junija, v Conservatory Hall (Braun-Kiep Building) priredile enajsti letni Commencement Concert povodom svojega graduiranja. Čestitamo!

— Poroka. Na izrečno željo novoporočence objavljamo o poroki, ki je vzbudila zanimanje v najširših krogih, samo sledeče: Danes zjutraj si sta obljubila zakonsko zvestobo v naši cerkvi, g. Josip Klepec, uprav. "A. S.", in gđc. Marija Stefanich. Tovariš je bil ženinov bratranec, g. Josip Papič, a tovarišica pa nevestina sestra, gđc. Elizabeta Stefanich. Po kratkem ženitovanju se sta poročena podala na potovanje v Minnesota, kjer posetita svoje sorodnike. Vrneta se na ženinov dom pred 1. julijem. — Temu kratkemu naznanilu pristavljamo naše najiskrenejše čestitke!

— Smrtna kosa. Umrl je včeraj (v nedeljo) rojak Joseph Simončič iz 1110 N. Chicago St. Zapušča ženo in dva otročička. Doma je bil iz Hote-meza, fara Radeče pri Zidanem Mostu. Bolehal je za jetiko že tri leta, tako da ni bil sposoben za delo. V Joliet je prišel pred enim letom iz Peotije, Ill. Pogreb bo jutri (torek), s črno sv. mašo v slovenski cerkvi ob 9. uri dop. Sorodnikom naše sozaljje, pokojniku večerni mir in pokoj!

— Operiran je bil urednik A. S., g. F. Gorup, dne 12. t. m. v neki čičaški bolnišnici. Teško operacijo na vratu je srečno prestal in se včeraj vrnil v Joliet.

— Dopis iz vojnega ujetništva. Prejeli smo dopisnico s sledečo vsebino: "Sulmona, Italija, 10. maja 1917. Sl. uredništvo Amerikanskega Slovenskega Podpisani Debeljak Ivan iz Obloka, Primorsko, iščem svojega znanca Josipa Ortara, kateri se nahaja že nekaj let v Severni Ameriki, jaz kot vojni avstrijski ujetnik v Italiji, pa žalibog mi ni mogoče po drugem potu, kakor da se obrnem na vašo milost in vaš sl. list. Torej vljudno prosim vaše pomoči, in pošiljam mnogo pozdravov iz italijanskega ujetništva vsem avstrijskim Slovincem v Ameriki. Z Bogom do svidenja! — Ivan Debeljak, peignoniere di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Anaconda, Mont., 12. jun. — Dne 8. junija t. l. je bil tu pokopan Kozma Padovič, star 41 let, rojen na Primorskem, vas Praputnik, obč. Krasica. Pokojnik je bil žrtve rokovnjačev. Dne 17. maja se je v večji družbi peljal z avtom iz Butta. Nekako tri milje od tukaj so jih ustavili roparji in jim veleli "roke kvšku". A Padovič je imel to za šalo in se ni takoj pokoril, zato mu je ropar pognal kroglo v drob, čemur je pozneje zaradi zastrupljenja krvi podlegel.

Pokojnik je bil poslovodja v 'prodajalni G. Elakovič skozi enajst let. Pri-

ljubljen je bil ne le Slovanom, ampak tudi drugorodcem, kar priča njegov pogreb, ki je bil eden najlepših, kar jih pomni Anaconda. Blag mu sponin! N. v m. p!

Brockway, Minn. — Drago uredništvo A. S., prosim malo prostostka za ta dopis. Vreme imamo precej primerno. Procesijo sv. Rešnjega Telesa smo imeli v nedeljo, to je 10. jun., ker je bilo v četrtke slabo vreme. Sveto Rešnje Telo je pomagal nositi č. gospod Černe iz Sheboygana, Wis., ki je prišel obiskat svoje znance in prijatelje.

Naznanim žalostno novico, da nam je ugrabila neizprosna bela žena Martina Legata v starosti 81 let, ki je bil dolgo bolan, domalega 3 leta, večkrat previden s svetimi zakramenti. Rojen je bil v starem kraju v Gorjah pri Bledu. Zapušča 2 sina in 5 hčera dve omoženi, pa 3 sestre v svetega Benedikta bolnišnici. Iz Dulutha sta prišli k pogrebu očeta in strica Simona Omana sestrji; Amate ni bilo, ki je v Coloradi. Pogreb se je vršil 1. junija z veliko črno sveto mašo in smo ga spremlili na pokopališče, tam smo ga izročili materi zemlji, ker je bil v družstvu sv. Stefana in Imena Jezusovega. Zapusil je solzno dolino, preselil v boljšo se je domovino, kjer joga ni, kjer ni skrbi, vse se večno veseli.

Dne 1. junija je nemila smrt pokosila v starosti 82 let g. Simona Oman, ki je bil tudi v dveh družtvih, in je več časa bolehal, a je bil z vsem dobro preskrbljen ter ga je častiti župnik pogosto obiskal. Zapušča soprogo in 6 sinov in dve hčeri. Pogreb se je vršil 4. junija. Črno peto sv. mašo je daroval sin Rev. J. J. Oman, domači č. g. župnik in Rev. Joseph Trobec sta pomagala pri obredih. Sprevod na pokopališče je bil velikanski. Obe družtvi sta ga spremlili in mnogo sorodnikov. V slovo vam kličem iz temne jame: Ne jokajte, molite zame! In Bogu služite zvesto, da v raji spet se združimo.

Spet je zapel mrtvaški zvon, da je nenasičena smrt utrgala nit življenju Vincencu Fidarju. Pogreb se je vršil 6. junija. Zelen mah truplo pokriva, duša naj v miru počiva! K sklepu pozdravljam vse naročnike po širni Ameriki, pa tebi, urednik, obilno naročnikov.

Spet je zapel mrtvaški zvon, da je nenasičena smrt utrgala nit življenju Vincencu Fidarju. Pogreb se je vršil 6. junija. Zelen mah truplo pokriva, duša naj v miru počiva! K sklepu pozdravljam vse naročnike po širni Ameriki, pa tebi, urednik, obilno naročnikov.

Butte, Mont., 13. jun. — Tukajšnja vsa javna poslopja imajo vse zastave na pol droga z znamenje žalosti zaradi ponesrečenih rudarjev dne 10. t. m. Grozno je pogledati trupla ožganih, ki jih prinašajo na poyršje. Žrtvovali so svoja mlada življenja za nikdar ne-napolnjeni kapitališki žep. Milijone dobička imajo vsak mesec, a ubogemu trpinu dajo ogolodano kost. Da imajo ogromne dobičke, dokazuje dejstvo, ko je sama A. C. M. Co. imela v minulem letu čistega dobička dvaindesetdeset milijonov dolarjev. In letos ima baka skoro podvojeno ceno.

Med ponesrečenimi je bilo tudi Slovencev, toda žal, da njihovih imen ne morem sporočiti, ker so mi neznana. Gotovo bo kateri izmed rojakov sporočil njih imena, ki so mu bolj znani rojaki v tem mestu.

Ali pride kedaj čas, da ho delavec imel zadostno plačilo za svoj trud in žrtve? Kdo ve? Pozdrav rojakom po celi Ameriki. Tebi, vrli list, pa mnogo uspeha.

P. S. V nekem slov. dnevniku berem z dne 8. jun.: "Slovan na plan." Pisatelj opisuje grozote avstrijske vlade in pozivlje v samoobrambo. Dalo bi se mu mnogo odgovoriti, pa naj bo to dovolj. Rojak! Čemu naša obramba? Saj vendar odrešuje naše lepe kraje "Polentar". Tukaj pa imamo tudi že par let "Ligo", in to je menda dovolj.

Pittsburg, Pa., 14. jun. 1917. — G. urednik: — Spet Vam pošiljam nekoliko žalostnih novic iz naše naselbine ter Vas prosim, da jih priobčite v predale našega lista "A. S."

V svojem zadnjem dopisu sem sporočil, da se nahaja v sv. Frančiška bolnišnici naš velespoštovani in priljubljeni rojak g. Frank Kresce. Zdravil se je na pljučnici, toda ni ozdravel, neizprosna smrt mu je pretrgala nit življenja, v nedeljo zvečer 10. junija ob 6. uri zvečer je mirno v Gospodu zaspal v 46. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil v sredo zjutraj 13. junija iz hiše žalosti v spremstvu mnogoštevilnih sorodnikov, prijateljev in znancev pokojnikovih. Spreveda se je udeležilo troje družtev, katerih član je bil ranjki mnogo let ter ga spremlilo do slovenske cerkve. Sygto mašo zadušnico je daroval naš č. g. J. C. Mertel. Po dokončanih cerkvenih obredih se je sprevod nadaljeval na pokopališče Matere Božje v Sharpsburgu, kjer so položili zemeljske ostanke materi zemlji.

Ranjki Kresce zapušča tukaj žalostno vdovo in 4 otroke, od katerih je najstarejši 8 let star, najmlajši pa 2 tedna; enega brata in sestro v Clevelandu, O. S pokojnim Kresetom smo zgubili enega izmed najboljših rojakov, kar jih je štela naša velika slovenska naselbina. Najbolj ga bojo pogrešali pri

podpornih družtvih. Bil je dober mož, vedno je pazil, da bo njegova družina tudi po njegovi smrti imela večji kos kruha, zato je še v mlajših letih pristopil k podpornim družtvom. Bil je član društva sv. Roka št. 15 K. S. K. J., sv. Jožefa št. 12 J. S. K. J. in postaja št. 53 sv. Barbare v Forest City, Pa. Posebno za društvo sv. Barbare gre ranjkemu največja zasluga, ker on je neumorno deloval za povzdigo tedaj še katoliškega društva sv. Barbare. Bil je tudi večleten cerkveni odbornik, obenem tudi dobrotnik tukajšnje slov. cerkve. Izmed vseh lepih lastnosti, katere je pokojnik imel, je bila najlepša, da se ni nikomur zameril. Kakor povsod, je tudi tukaj slabomiselnecv in če hoče človek z njimi debatirati, se mora jeziti; tega se je ranjki zmiraj izogibal, zato ga je vse spoštovalo.

Bodi mu lahka tuja zemljica in sveti večna luč! Prežalostni vdovi naj bo v tolažbo, da ljubi Bog tudi rad dobre ima.

V torek 12. maja ob 9. uri zjutraj je umrl g. John Car, gostilničar na 48 in Butler st. Ranjki Car se je hudo prehladil še pred tremi leti; od onega časa do smrti je bil zmiraj bolan; nepopisna je težava, katero mora človek dolga 3 leta vedno v postelji prenašati, toda pokojni Car je vse z upanjem in milost Božjo pretrpel.

Tudi Mr. Carja bojo naši rojaki težko pozabili, posebno člani podpornih družtev, ker on je bil velik dobrotnik tukajšnjih družtev. Kjerkoli je bila kaka veselica, tam je bil Mr. Car; on je vedno pazil, da se je veselica dobro obnesla. Zato je tudi njegova gostilna bila vedno polna. Da je bil dober gostilničar, priča nam to, da ima ene natakarje, odkar lastuje gostilno.

Gospoda Carja položijo k večnemu počitku jutri, 15. junija. Pokopan bo iz hrvaške cerkve na Bennettu na tamkajšnje cerkveno pokopališče. Bog mu daj večni mir!

G. urednik, želim narediti piko, toda še eno žalostno novico moram sporočiti. Danes zjutraj ob 3. uri je potrkala bela žena smrt na vrata gostoljubne Prokšeljve hiše in tam ugrabila nam velespoštovanega rojaka in sobrata g. Nikolaj Prokšeljja. Pokojni Nikolaj je bil bolan 12 dni; huda in strašna bolezen pljučnica, kateri malo kdo ubeži, mu je pretrgala nit življenja in moral je zapustiti ta svet v 44. letu svoje starosti.

Ranjki Prokšelj je bil rojen na Viniči. Pred leti se je preselil v to deželo, kjer si je z varčevanjem prihranil zadostno svoto denarja, da si je kupil svoj lastni dom, kjer bi mogel zadovoljno s svojo družino preživeti stara leta. Toda človek obrača, Bog obrne. Mr. Prokšelj je bil zavarovan pri več družtvih. Mnogo let je bil urednik društva Marije Sedem Žalosti št. 50 K. S. K. J., bil je tudi delegat zadnje konvencije omenjene Jednote; potem je član Samostojnega društva Marije Vnebovzete. Kot skrben oče svoje družine si je zmiraj mislil, da mu je še eno družstvo potrebno. Zato je čakal, da so se pomirili viharji nad družtvom sv. Družine št. 11 D. S. D. in je pristopil tudi v to družstvo in družbo. Ranjki Nikolaj Prokšelj je bil blaga duša; on je malo govoril, toda dosti povedal! Kakor v družabnem, tako tudi v domačih poslih je on vedno gledal za red in pravičnost. Na društvenih sejah so bili njegovi predlogi vsakikrat sprejeti, vsled tega je vžival priznanje in spoštovanje od članstva in drugih narodov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj 16. jun. iz hiše žalosti v Etna v slovensko cerkev, potem nazaj na pokopališče Matere Božje v Sharpsburg, v spremstvu treh družtev, katerih član je bil pokojnik.

Sorodnikom, posebno vdovi ranjkerega naše sočutno sozaljje, a našemu nepozabnemu Nikolaju kličemo: Počivaj v miru!

Rojaki in rojakinje, pristopajte v podporna društva, kajti nihče ne ve ure, ne časa, ko se bo moral ločiti iz tega sveta. Res žalosten je pogled, ko nesejo iz hiše očeta ali mater, toda tisočkrat žalostnejše je, če oče ali mati umrje in otroci ostanejo brez vsakih sredstev. Človek, ves čas svojega življenja se trudiš po tovarnah in premogokopih, ali nisi ti vreden, da se tvoje telo, ko Bog vzame tvojo dušo, pokoplje kakor se spodobi katoličanom?

Te besede sem zapisal, ker sem pred dvema tednoma videl v uradu pogrebnička nekega rojaka, ležečega v rakvi. Pravijo, da je bil rudeč; v cerkev ni hotel iti, v svojem življenju je preklinal Boga, cerkev in gotovo tudi "f...e". Če je kaj imel svojih rudečih bratcev, ne vem; toliko vem pa, da je pogrebniček čakal na nosilce, pa jih ni bilo.

K sklepu teh žalostnih vrstic pozdravljam vse naročnike nam priljubljenega lista Amer. Slovenca. Vam, g. urednik, ostajam vedno nagajivi. Poročevalec.

čjo enostavno v kanal. Vrata te tovarne so vedno strogo zaprta; odpirajo se tuintam za kratek hip, da puste skozi do vrha naložen, a skrbno pokrit ročni voziček. Ljudje, ki stanujejo v bližini te tovarne, se pritožujejo čez neznošen mlinski smrad, ki prihaja iz tovarne, a pomagati si ne morejo, ker ima tovarna vsa potrebna oblastvena dovoljenja.

Kadar rabite telefon dvignite istega raz obešalnika in takoj povejte ono številko, katero hočete, da pokliče. Če slučajno ne vpraša katero številko hočete, lahko par hipov počakate ker ima morda preveč posla ravno takrat. Ako čez par sekund ne vpraša za številko pomaknite pačasno parkrat obešalnika, ker to pomikanje prižiga luč in opozoruje na vas. Ne prehitro ali jezno nastopati pri telefonih, ker to nič več ne izda in lahko pomotoma sodi, da je telefon pokvarjen.

Chicago Telephone Company
A. H. White, District Manager
Telephone 9903

Kako se telefona

Kadar rabite telefon dvignite istega raz obešalnika in takoj povejte ono številko, katero hočete, da pokliče. Če slučajno ne vpraša katero številko hočete, lahko par hipov počakate ker ima morda preveč posla ravno takrat. Ako čez par sekund ne vpraša za številko pomaknite pačasno parkrat obešalnika, ker to pomikanje prižiga luč in opozoruje na vas. Ne prehitro ali jezno nastopati pri telefonih, ker to nič več ne izda in lahko pomotoma sodi, da je telefon pokvarjen.

College of Saint Thomas
UNDER THE CONTROL & DIRECTION OF ARCHBISHOP IRELAND
Saint Paul Minnesota
A CATHOLIC MILITARY COLLEGE
Ranked as an Honor School by the War Department
Collegiate Commercial Academic Preparatory
Careful Mental, Moral and Religious Training
Eight Hundred and Thirty Students From Twenty-Five States Last Year.
FOR ILLUSTRATED CATALOGUE ADDRESS
Very Rev. H. Moynihan, D. D. Pres.

Poskusite Novo Pivo
Old Lager
Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.
IZDELUJE GA
Joliet Citizens Brewing Co.
Oba telefona 272
Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.
Piano and Furniture Moving
Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen 1. 1895.
Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Koujušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.
Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.
Na pozive se poslužiti vsak čas ponoči in podnevu.
Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.
Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Pri prehladih
vdrgnite vrat in prsa, kakor tudi stopala s
Dr. Richter-Jevem
PAIN-EXPELLER
Ušinkuje takoj olajljivo in prijetno.
Jedino pravi s varstveno znamko sidra
25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Chicago Telephone Company
A. H. White, District Manager
Telephone 9903

College of Saint Thomas
UNDER THE CONTROL & DIRECTION OF ARCHBISHOP IRELAND
Saint Paul Minnesota
A CATHOLIC MILITARY COLLEGE
Ranked as an Honor School by the War Department
Collegiate Commercial Academic Preparatory
Careful Mental, Moral and Religious Training
Eight Hundred and Thirty Students From Twenty-Five States Last Year.
FOR ILLUSTRATED CATALOGUE ADDRESS
Very Rev. H. Moynihan, D. D. Pres.

Poskusite Novo Pivo
Old Lager
Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.
IZDELUJE GA
Joliet Citizens Brewing Co.
Oba telefona 272
Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.
Piano and Furniture Moving
Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen 1. 1895.
Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Koujušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.
Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.
Na pozive se poslužiti vsak čas ponoči in podnevu.
Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.
Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915

Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA NEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisknik.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsilvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na l. porotnika.

Dr. Janez Bleiweis in njegova doba

Postanek in razvoj narodno-političnega programa Slovencev do razcepljenja v konservativno in liberalno stranko.

SPISAL DR. DRAGOTIN LONČAR.

III.

Ustavna doba do dualizma.

15. Bachov absolutizem je napravil finančni in politični bankrot. Na Dunaju se je sešel t. zv. pomnoženih državni svet, ki se je posvetoval, kako se naj izboljšajo državne razmere. Izmed Slovencev ni bil nihče poklican vanj, pač pa sta bila v njem Hrvata Strossmayer in Vranicani. Slovenci na Kranjskem so upali, da jim bo zagovornik v tem zboru grof Anton Auersperg. V spomenici z dne 28. junija 1860. leta navajajo, da ni dovolj, ako se doseže ravnotežje v državnem proračunu (to je bil prvotni namen, da se je sklical državni svet): Auersperg naj deluje na to, da se izpremeni vladno načelo v zmislu reprezentativnega sistema, Kranjsko naj dobi, združeno z ostalimi deželami monarhije, svojo avtonomijo, svojo deželno upravo in zakonodajo.

Že v državnem svetu sta se pokazali dve stranki, ki sta si ustavo in upravo avstrijske države predstavljal vsaka po svojem: centralistno in federalistno. Centralisti so bili za kar najobsežnejšo osrednjo oblast v duhu in zmislu dosedanjega sistema, le nekaj koncesij bi bili pripravljene odstopiti deželam; federalisti so zagovarjali državno edinstvo, v kolikor to zahteva skupne potrebe, vse drugo pa prepustili posameznim deželam. Predlog glede federalistne ustave in uprave je dobil večino. Kot odgovor na to je sledila oktobrska diploma (20. oktobra 1860. leta) ministra Gulochowskega, povračajoča avstrijskim narodom ustavo v zmislu federalizma. Toda z oktobersko diplomom podeljena ustava je našla na odpor i pri centralistih i pri federalistih: enim je bila preveč federalistna, drugim pa preveč centralistna. Posledica tega je bil februarški patent (26. februarja 1861. leta) ministra Schmerlinga v zmislu centralizma. Vnel se je boj med centralizmom in federalizmom, ki še dandanašnji ni dognan.

Kaj je bilo bistvo in jedro tega boja? Že od 14. stoletja dalje so skušale vladarske rodbine Anžuvincev, Luksemburžanov in Jageloncev združiti in spraviti pod svojo oblast alpske, sušetske in karpatske dežele. To se je počelo leta 1526. posrečilo Habsburžanom, ki so kot nemški cesarji najuspešneje mogli braniti podonavsko deželo pred napadi Turkov. In pragmatična sankcija Karola VI. ni drugrega nego pravni izraz ali pravna oblika zgodovinskega fakta, da so se podonavske dežele zedinile v zvezo pod habsburškim vodstvom, ki naj zagotovi krščanstvu notranji in zunanji mir pred islamom. V dolgotrajni zvezi so se polagoma razvili in dejansko obstojali skupni interesi, ki so zahtevali skupno zakonodajo in upravo dežel in narodov, združenih pod habsburškim žezlom v celoto na zunanji, t. j. nemškem cesarstvu. Oktobrska diploma pa je našla na hud odpor tudi pri Madjarih, ker so si domnevali, da jim daje še preveliko pravice; zato so ponovili svoje zahteve, ki so jih začas-

pooleon Bonaparte je postal cesar Francozov, nakar je izdal Franc II. pragmatični patent (1804.), s katerim si je dal naslov dednega avstrijskega cesarja in dve leti potem (1806.) odložil nemško cesarsko krono. Nasproti narodni državi Francozov nastopa Avstrija kot zveza različnih narodov, ki ji je cilj: vzajemna korist na znotraj in skupno varstvo proti sovražnikom na zunanji.

Leto 1848. pomenja za Avstrijo najhujšo krizo. Vse gibanje tedanjega časa je bilo proti njej: ideji narodnosti in konstitucionalizma si mogočno opirajoč zapadno Evropo. Toda odločilno meščanstvo v Avstriji, v prvi vrsti nemško in laško, še ni bilo toliko razvito, da bi bilo izvedlo marčevo revolucijo: zmagal je absolutizem, ki je bil močan dovolj, da si ni dal izvitih vlade iz roke, in obene mkratkovidne še bolj, da ni poznal položaja svoje dobe. Zato je segel nazaj v srednji vek in hotel imeti Avstrijo kot krščansko-katoliško cesarstvo, ki naj gospoduje Nemčiji in Italiji ter vodi evropsko reakcijo v boju proti protestantskemu severu in brezverskemu, prekučijskemu zapadu: rimsko-nemško cesarstvo Karola velikega in Otona Velikega v pomajšani izdaji! Tako je nastal konkordat.

Ta Schwarzenberg-Thunova državna ideja je napravila popoln bankrot; bila je v političnem oziru absolutistno-birokratična, v narodnem centralistno-germanizatorska in v verskem rimskokatoliška. In vse to v Avstriji, ki ima prebivalstvo raznih narodnosti in raznih veri, kjer zahteva različno kulturno in gospodarsko stanje tudi različno zakonodajo in upravo! Bachov absolutizem je povzročil izgubo Lombardije, velikanski državni dolg in nezadovoljnost avstrijskih narodov, ki je spravljala v nevarnost obstoj države. Prišla je oktobrska diploma, ki nam je prinesla zopet ustavo.

Oktobrska diploma sloni na pragmatični sankciji in računa z Avstrijo kot celoto, ki je sestavljena iz različnih dežel. Težišče te ustave je v kronovinah, oziroma pri narodih, ki so odločilni v tej ali oni deželi. Deželni zbori so pravna podlaga države, v katerih naj vladajo narodi, ki so kulturno in gospodarsko razviti. Ta ustava podreja manjše narode mogočnejšim sosedom in daje odločilno besedo stanovskim skupinam (višji duhovščini in plemstvu), kakor jih nahajamo v starih deželnih zborih do leta 1848. Nemci niso bili zadovoljni z oktobersko diplomom, ker je bilo njeno težišče v kronovinah; ta sistem je nasprotoval njih državnim ideji. Zakaj, ko se je izjalovil poizkus z obnovljenjem rimskega cesarstva v naznačenem zmislu, ko se je morala Avstrija umakniti iz Italije, potem ji je ostala še Nemčija in tako se je rodila ideja o narodnem, t. j. nemškem cesarstvu. Oktobrska diploma pa je našla na hud odpor tudi pri Madjarih, ker so si domnevali, da jim daje še preveliko pravice; zato so ponovili svoje zahteve, ki so jih začas-

no dobili v viharnem letu 1848., a jih po premaganu revoluciji zopet izgubili. Slovani so bili z načeli oktoberske diplome vobče zadovoljni in so ugovarjali le posameznostim, na pr. deželnim redom. Ker je bila osnova federalistna, jim je bila oktobrska diploma zastava, okrog katere so se zbirali v ustavnih bojih naslednjih let.

Oktobersko diplomom je izpodrinil februarški patent, ki ni drugega nego kodifikacija ali uzakonitev ideje o nemško-narodnem cesarstvu. Namen februarškega patenta je: vladati avstrijsko državo v nemško-narodnem zmislu, ali nemška kultura naj bi bila vsaj odločilna. Ta ustava je odsev znanje politike avstrijske, ki naj ji služi: Avstrija pozablja na svojo nalogo, ki jo ima na znotraj nasproti svojim narodom in se lovi za ciljem, ki ji utika korak za korakom z brezobzirno gotovostjo in doslednostjo. Februarški patent prenaša težišče ustave v državni zbor in omejuje delokrog deželnih zborov, ki jih setavlja po interesnem zastopstvu. To interesno zastopstvo je prirojeno nemški državnim ideji, zato daje vlado v roke veleposestvom in obrtno-trgovskemu kapitalu, ki sta bila najbolj razvita pri Nemcih. Februarska ustava je iz navedenih vzrokov zadela ob odpor vseh nemških narodov.

16. Leto 1848. je postavilo Avstrijo pred življensko vprašanje: "Kako urediti s krvjo pridobljeno ustavo?" Gordijski voz je pretrgal absolutizem s tem, da je vzel zopet sam vlado v roke. Na ta način je bilo vprašanje le odloženo, a ne rešeno. Avstrijska manira! Leta 1860. je stala naša država drugič pred isto uganko.

Avstrija naj bi bila zveza enakopravnih narodov — to je bil program, ki ga je bil leta 1848. formuloval Palacky. Ta program je bil demokratičen, ker je slonel na narodnem načelu. Kromeriški ustavni odsek je zavrzel to načelo in se je poprijel zgodovinskih kronovin. Ravno tako oktrovana marčevo ustava iz 2849. leta, da si je bil minister Bach naklonjen narodni avtonomiji, in pri tem je tudi ostalo v vseh poznejših ustavah.

K razvoju zgodovinskega načela so največ pripomogli Madjari; nanje so se naslanjali Čehi, Hrvatje in Poljaki, za katerimi so hodili tudi Slovenci. Odločilno je vplival s svojimi spisi imeniten madjarski politik baron Eoetwoes.

Eoetwoes razvija v spisu "Ueber die Gleichberechtigung der Nationalitäten in Oesterreich" leta 1850. nazore, ki so značilni za madjarsko politiko pred tem letom in po njem. Eoetwoes zagovarja močno enotno Avstrijo, ki ne sme biti zveza po osebnem edinstvu združenih neodvisnih ustavnih držav (on sam je bil leta 1848. naučni minister v prvem ogrskem kabinetu grofa Batthyanyja, ko je bilo Ogrsko z ostalimi habsburškimi deželami zvezano samo po osebi vladarjevi!), marveč mora imeti enotno ustavo. Enakopravnost vseh narodnosti in državno življenje je pa nemogoča in se ne da nikdar popolnoma izvesti. Prvi pogoj načela o enakopravnosti bi bila razdelitev dežel po narodnosti, kar se pa ne da izvršiti. Samo tedaj bi mogla biti ta razdelitev popolna, ako bi se ne izvedla na podlagi ozemlja, ampak po prebivalcih tako, da posamezna občina ne izvršuje svojih političnih pravic v zvezi s svojimi sosedi, marveč v zvezi s svojimi rojaki. Razmerje poedinih delov do državne celote se naj uredi po zgodovinskih pravicah posameznih dežel.

Iste nazore razvija Eoetwoes v spisu "Die Garantien der Macht und Einheit Oesterreichs" iz leta 1859. Enotni državi prepušča zunanje stvari, vojaštvo, denarstvo in trgovino ter priznava, da je bila pred leto 1848. vlada za te skupne stvari na Ogrskem skoro ravno tako absolutna, kakor v drugih deželah. Važna je njegova zahteva, da morajo biti posamezni deli v čisto enakem razmerju do državne skupnosti. Ti deli pa, ki dajejo podlago državi, slone na zgodovinskem pravu posameznih dežel. Vpoštevanj se mora zgodovinska narodnost in ne jezikovna, ker zgodovinska narodnost je ozko zvezana, da, identična z deželnimi posebnostmi. Narodno stremljenje pomenja toliko, kakor stremljenje po deželni avtonomiji. Meje posameznih kronovin so zgodovinski dane. Dežele, ki so po zgodovinskem pravu deli ene krone, se lahko združijo. Jezikovnim potrebam narodnih manjšin v poedinih deželah zadostimo, ako uvedemo občinsko in županijsko (komi-tatsko) samoupravo.

V tretjem spisu "Die Nationalitätenfrage" iz leta 1865. razlaga Eoetwoes podrobneje svoj nazor o narodnosti, ki mu je zavest skupnosti, pridobljena po vzajemnih spominih preteklosti in vzajemnih interesih sedanjosti. Važen faktor je sicer pri tem tudi skupnost jezika, toda skupni spomini preteklosti ter skupni interesi in upi sedanjosti zbujejo tudi med različnimi prebivalci enake, da, časih še bolj krepka narodna čustva.

Tako je Eoetwoes razvil pojma, t. zv. zgodovinske ali politične narodnosti in zgodovinsko-političnih individualitet. Narodnost in tem političnem pomenu, kakor jo je sprejel tudi Gum-

plowicz, koristi zgodovinskim narodom, t. j. onim, ki so igrali v zgodovini samostojno, državno vlogo, ki so imeli svojo državno neodvisnost, do čim so drugi manjši narodi, ki niso imeli svojega samostojnega, državnega življenja, ali pa ga zgodaj izgubili, preden so se mogli politično ojačiti, po tej teoriji obsojeni, da hlapčujejo drugim, dokler se gospodarsko in kulturno toliko ne okrepe, da si izvojujejo priznanje svoje enakopravnosti. Zgodovinski ali politični narodom je seveda mnogo do tega, da se jim njih deželo prepuste v vladanje, kjer jim drugi ne delajo na potja, zato se potegujejo za kar največjo avtonomijo svojih zgodovinsko-političnih individualitet.

Proti centralistnim Nemcem, ki so zaslepljeni in omamljeni od svoje državne ideje o narodno-nemškem cesarstvu prezirali ves ustroj in razvoj avstrijske države, nastopajo Madjari, Čehi, Poljaki, Hrvatje in Slovenci za federalizem na podlagi zgodovinskega prava.

Palacky je po letu 1848. opustil svoj narodno-teritorialni federalizem in je leta 1865. v spisu "Ideja avstrijske države" formuloval svoj program na zgodovinsko-zemljepisni podlagi. Po Eoetwoesovi teoriji je proglasil Avstrijo za zvezo zgodovinsko-političnih individualitet. Slutil je že takrat dualizem, zato je ravno z ozirom nanj svoje naziranje iz leta 1848. o potrebi avstrijske države modifikoval z izrekom: "Bili smo pred Avstrijo in bomo tudi po njej." Čehi so bili v letih 60. socialno in gospodarsko še premalo razviti, da bi bili sami političen narod v zmislu Eoetwoesovem, zato so se pod vodstvom dr. Riegro oklenili češkega zgodovinskega plemstva. Kaj to pomenja, zgodovinsko plemstvo, je jasno izrazil leta 1845. grof J. M. Hun z besedami: "Ich bin weder ein Čech, noch ein Deutscher, sondern nur ein Boehme." To je bila češka politična narodnost, kakor je bila na Ogrskem politična narodnost madjarska.

Revolucionarni Poljaki s svojimi plemenitaskimi veleposestniki, gospodujočimi nad kmetskim prebivalstvom in nad Rusini, so se čisto naravno ogrevali za zgodovinsko pravo, ki naj jim pribori izgubljeno poljsko kraljestvo. Oni so bili političen narod in hoteli tudi ostati vsaj v Galiciji.

(Dalje prih.)

Zahvala.

Tem potom se najlepše in iz srca zahvaljujem vsem rojakom v La Salle, Ill., kateri so mi darovali vsak po svoji moči. Posebna hvala F. Jerucu, ki se je toliko potrudil zame. Bog Vam daj to ljubo zdravje! Prepričani bodite, da Vam bom hvaležen do smrti, ker v resnici sem potreben tuje pomoči. Zatorej še enkrat Vam najlepša hvala: Bog Vam povrni stotero! Denar prejel \$42.40. Od Rev. John Plaznika, Joliet, Ill., \$1.00. Najlepša hvala.

Anton Kosec, St. Mark's Hospital, Salt Lake City, Utah.

Prošnja.

Jaz spodaj podpisani se obračam do vas, dragi mi rojaki, s ponižno prošnjo za kako malo pomoč v moji nesreči. Za vsak najmanjši dar se vam že vnaprej zahvaljujem. Mene je pobilo v premogokopu v Sunnyside, Utah, dne 4. avgusta 1913 in mi je zlomilo križ tako popolnoma, da ne bom mogel nikdar več hoditi, ker noge so mi čisto mrtve. Torej dragi rojaki, usmilite se mene siromaka, ker večjega siromaka si skoraj nikoli ne morete kot sem jaz. V starem kraju imam ženo in tri otroke od 6—10 let stare. Kar sem dobil od družtev, to sem vse domov poslal. Jaz moram pa zdaj že eno leto sam plačati bolnišnico in zdravila, kar jih rabim. Nadejam se vašega usmiljenja in Vas pozdravljam vaš nesrečni rojak

ANTON KOSEC,
St. Mark's Hospital,
Salt Lake City, Utah.

Vrtoglavost radi zaprtja

se jako hitro ozdravi in odvajalni organi redno delujejo, če jemljete Severove jetrne kroglice, kakor je predpisano. Mr. Thomas Sitko, Manifold, Pa. nam piše: Ko sem rabil Severove jetrne kroglice, so moji odvajalni organi hitro pričeli delovati. Enake izjave dobimo od vseh, ki rabijo Severove jetrne kroglice. Poskusite jih, kadar imate neprilike v jetrih, ste zaprti vas boli glava, ali imate vrtoglavost, bruhanje in apatost. Cena 25c. Vprašajte za Severove jetrne kroglice v vaši lekarni. Zavrnite ponaredbe. Zahtevajte Severove. Če jih ne morete dobiti, naročite jih naravnost od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.—Ad.

Brezlično brzojavljanje v službi

Poizkusi, da bi se brezlično brzojavljanje izkoristilo tudi na železnicah, so toliko napredovali, da so sedaj na delni progi kanadske pacifiške železnice stvar upeljali na ta-le način: Ob progi so postavljene "odposiljalni", ki so v zvezi s prožnimi signali, na posameznih lokomotivah so pa urejeni "prejemniki". Kakor hitro semafor

DOLGA VOJNA ROKA SEGA PO ZAKONODAVCIH.

Edwin Denby, bivši član kongresa iz Michigana, stopajoč med vojake kot mornar. Spodaj je naslikan reprezentant Augustus P. Gardner iz Massachusettsa, ki je prevzel svoje dolžnosti kot rezervni častnik.

pokaže "Prosto", se tudi na "prejemniku" na lokomotivi pokaže isto znamenje; ako pa semafor kaže "Stoj" ali je sicer kaj v neredu pri signalni napravi, se tudi na lokomotivi pokaže "Stoj", obenem pa avtomatično prično delovati parna piščal in zavore. Ako se pomisli, da se največ železniskih nesreč zgodi ravno vsled nedostatkov pri signaliziranju, bodisi da je pogrešek v napravi sami ali pa da vlokovdja znamenja iz kateregakoli vzroka ne opazi, potem bo vsak z veseljem pozdravil novo pridobitev za varnost vožnje na železnicah.

Konstantin v Messini.

Rim, 17. jun. (Čez Pariz.) — "Giornale d' Italia" je baje izvedel, da je grški razkralj Konstantin dospel v nedeljo zjutraj v Messino, Sicilija, in prejkone takoj odpotoval dalje v Švico.

Črnci linčan.

Oklahoma City, 16. jun. — Henry Conley, črnc, je bil danes po kakih 800 glav broječi druhali, ki se je vedla kakor besna, linčan.

Žrtev je baje pred tednom dni padla neko belokožno žensko.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois.

SLOVENSKI

BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj,

ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

ŠOLSKA MLADEŽ SLOVENSKE ŠOLE SV. ROKA V LA SALLE, ILL.

— VPRIZORI —

v nedeljo dne 24. junija t. l.

v šolski dvorani ob 7. zvečer igro

"Svoje glavna Minka"

(igra v 4. dejanjih)

OSEBE:

Robnikova, posestnica Baznik Mary.
Njene deklet:
Minka Gende Josipa.
Justa Ovnik Ana.
Ana Šetina Ana.
Gospa Mazinec, bogata udova Dolenc Mary.
Njeni hčeri:
Hermina Petek Mary.
Pavlina Piletič Mary.
Blažinka, kmetica Gril Rozika.
Jera, dekla pri Robnikovi Kupšek Ana.
Fani, dekla pri gospoj Mazincevi Špelič Mary.
Katra, velika dekla pri Blažinki Jeruc Ana.
Dekle pri Blažinki:
Micka Nežika Tomazin.
Barbka Grgovič Mary.
Metka Banko Justina.
Urška Bratkovič Josipa.
Liza, krošnjarica Nežika Tomazin.
Med posameznimi dejanji petje. — Vstopnina 25c.

V ponedeljek 25. junija po sv. maši slovesen zaključek šolskega leta s sledečim vspešnim:

1. Gozd, igra v gozdu. Igrajo "malčeki" I. in II. razreda.
2. Razdelitev diplom učencem, ki so se odlikovali v Palmerjevi pisavi.
3. Petje i. t. d.

Slovenci, Slovenke, pridite, prijazno ste vabljeni!

N. B. Igra "Svoje glavna Minka" se bo ponovila v nedeljo dne 1. julija 1917.

ŽENINOVA SKRIVNOST.

Povest iz domačega življenja.

PIŠAL J. S.

(Dalje.)

TRETJE POGLAVJE.

Poskušen umor.

Krepka narava in točna zdravniška pomoč ste rešili Martina smrti. Prva in najhujša nevarnost je bila torej odstranjena. — Mirno je spal, vsaj je bil počitka tako zelo potreben. Zvesto je čula pri njegovih nogah Franica. Sedaj, ko je videla tako trpečega pred sabo, sedaj je uprav čutila, kako vroče ljubi tega moža.

Zadnji solnčni žarki so se poslavljali od trdnje zemlje; jelo se je mračiti. Tajinstvena tiho vlada v sobi, v kateri leži bolnik. Franica stoji poleg postelje. Kako zelo je izpremenjena uboga mlada žena. Preje tako cvečece lice je sedaj blede kakor marmor, one lepše oči, iz katerih je odsevala dobrotu in blagoslovnost, kako mrklo in tužno gledajo na bolnika. Toda, kupa trpljenja še ni bila izpraznjena.

Martin je odprl oči. Trdno je gledal v polumraku stoječo osebo, svojo soprogo. Izpoznal je ni. Lahko, je dva čuteče, je izpregovoril: "Ivana, ali si ti pri meni?"

Te besede so bile meč v Franici nož. Brednostno je zrla njeno oko moža, kateri sanja o nesrečnici, katero je ostavil. Saj je tudi pred mrtvaškim odrom klical Ivano. Franica ni vedela, kaj bi odgovorila v sanjah govorečemu možu. Bile niso sicer sanje, kakoršne ima navadno zdrav človek, tem več, Martin je ležal v nekakem otrpitem stanju, katero nikakor ne moremo imenovati spanje. Ali mu naj pove, da ni Ivane tukaj, marveč, da je ona, njegova soproga v sobi poleg postelje — ali naj mu pritrudi?

Mogoče sanja Martin, da ga je prišla tolažiti Ivana in mu odpustila storjeno pregreho. Ne, iz teh sanj ga ne sme vzdramiti. Približala se mu je in položila je roko na njegovo glavo.

"Jaz sem, Ivana," reče Franica tiho vendar odločno. "Klical si me in prišla sem, da te tolažim, da ti odpustim, kar si zakrivil nad mano. Le miren bodi, vse je poravnano."

Krčevito je sklenil Martin roke, ka bi mu bilo umreti. Lice mu je pobledele, mrzel pot je obilil njegovo gladko, lepo čelo.

"Po-lju-bi me I-va-na!" izpregovoril je lahko in pretirano. Misli je še vedno, da stoji pred njim ranjka Ivana.

Franica ga je poljubila. Se jeden mrkel pogled, oči so mu osteklenele, nagnil je počasi trudno glavo.

Franica se je stresla. Kaj je učinila sedaj? Ali je Martin umrl? Ali je morébiti ona zakrivila z nepremišljenim vedenjem njegovo smrt? O Bog, o Bog!

"Ne umri, živi, zbudi se Martin!" klicala je nesrečnica v jedno mer. Kakor blazna je trgala odoj raz bolnika. Toda, Martin se ni ganil. Strastno je prišla bolnika za roke ter ga dvignila kvsih. In sedaj — se jeden težek vdih se izvije bolnikovim prsom — in vse tiho je v sobi... Onemogla se je zgrudila čez mrtveca. Misli ni mogla več, preveč ji je vrvelo v vroči glavi. Njeno nepremišljeno vedenje je torej pospešilo smrt ljubljene soproga. A Bog ji je priča, da ni mislila slabo, ko je v svoji osebi kazala Martinu Ivano.

Vroč glavo je položila na blede Martinovo lice, da bi se jedenkrat poljubila mrzli ustnici tako zelo ljubljene moža.

Toda, kaj je to? Ali ni čutila, gorak dih iz Martinovih ust? Ali res diha Martin? Da, še živi.

Solze so zalile ubogi ženi lice, hvaležna je padla na kolena in hvalila Boga, ki je ohranil njenega soproga živga. Sedaj je čutila, kako vroče, kako nepremagljivo ljubi Martina; ta njena ljubezen je bila večja, kakor vsa žalost, vsa jeza — ako je sploh kedaj čutila jezo v sebi. Nikdar ga ne bo dejenjala ljubiti, dasi misli, da jo je zavrgel. Da, vedno ga hoče ljubiti, čeprav ne bo ljubljena.

Kmalu je prišel zdravnik in izpovedal, da se je danes bolezen sicer shujšala, vendar posebne nevarnosti ni več, posebno, ako bo imel bolnik točno postrežbo. Franica je hotela prebedeti noč pri bolniku. Hotela je biti sama, da bi je nihče ne motil v njenem premišljevanju. Tomaževce je še stopil v sobo, da bi zaprl okna.

"Naj bo odprto jedno okno, oče!" reče Franica. "Gotovo mi je ljubo, ako morem zreti v krasno zvezdnato nebo, spala itak ne bom. Ne bojim se pa tudi ne, vsaj spita v prvi sobi hlapca Janez in Lovrenc."

"Dobro!" odgovori oče Tomaževce, "bom pa odprl jedno okno. Vendar Franica, čuj kaj ti povem! Veš, Jože ki je hipoma izginil, ko smo našli Martina v krvi ležečega poleg mrtvaškega odra, ta, ta Jože mi dela skrbi. Le veruj mi, maloverdnež je imel opraviti

z Martinom. Bog mi ne odpusti grehov, ako ni bilo tako!"

Franico je bolelo v srce, da se oče tako huduje na Jožeta. Rešil jo je pač gotove smrti. Zato je čutil v sebi neko posebno pravico do nje. Toda, očetu ugovarjala ni, za to je bila preblaga hči.

Oče je pa jezno nadaljeval: "Kar nič mu ne zaupam. Prišezem čuješ Franica, prišezem, da je prav on udaril Martina iz maščevanja, ker si se omožila z njim. In še zvestega Sultana mi je odvodil malopridnež. No Jože! čakaj, še se snideva!"

Jezno je odšel Tomaževce, žalostno je gledala Franica za očetom; mi pa pritrudimo, da je bila njegova jeza opravičena. — — —

V sobi se je popolnoma stemnilo. Svetilnica je skromno razsvetljevala temni hram v katerem je mirno počival bolnik. Čuti ni bilo najmanjšega šuma.

Dolgo časa je bedela uboga Franica, a slednjič je še ona zaprla rudne oči. Kar se prebudi in vidi, da je vgasnila svetilnica; jedno okno je bilo odprto, in sapa je torej vgasnila luč.

Vendar, esec je sijal v sobo toliko, da so se lahko razločili posamezni predmeti. Franica seže po vžigalicih, da bi v novič prižgala luč, a v tem hipu položil nekdo rahlo roko na njeno ramo. Prestrašena odskoči Franica. Bil je mutasti Jože, ki je prišel skozi odprto okno v sobo.

"Usmiljeni Bog!" zakliče prestrašena mlada žena. "Beži Jože! in ne moti svetega miru, ki vlada tu v bolniški sobi. Tukaj ti ni ostati!"

Zaničljivo je krčil ustnice. Bliskoma je bil pri bolnikovi postelji, strastno potegnil odojo raz posteljo — in o groza! v njegovih rokah se je zasvetilo ostro, dolgo bodalo. Že je dvignil roko, da bi potisnil morilno orodje v Martinovo srce, a v tem trenutku ga zgrabi za roko Franica, izvije mu nož ter ga vrže skozi odprto okno. Čudil se bo morebiti marsikdo, kako je mogla slaba ženska izviti bodalo krepkim, Jožetovim rokam. Vendar je stvar prav naravna: Jože nikakor ni pripisoval slabotni ženski toliko poguma. Prav to ga je presenetilo tako, da je izpustil smrtonosno orodje ev Franici-ne roke.

Jože je stal kakor okamenen. "Nesramni morilec!" je vpila Franica. "Iz pred oči mi, brezvestni človek! v drugo si hotel pomočiti oskrbnjene roke v kri mojega moža! Zaničujem te in zaničevala te bom vedno. Ali si mari misli, da se bom po Martinovi smrti oklenila tebe? Nič na svetu me ne bo ločilo od njega, jedino smrt. On je moj, njega ljubim, a tebe, morilec, zaničevala bodem vedno!"

"Kaj ti je storil ubogi Martin, ki se mora sedaj v bolečinah zvijati tu na postelji! Nesrečnež, ali imaš srce, ki ve, kaj je človeška bolelost? Ne, ti ga nimaš; kamen namesto srca nosiš v prsih! Zatorej, proč od mene in ne vrni se nikdar!"

Jože je zrl nepremično v razburjeno Franici nož. Gosti, črni lasje so mu razmršeno begali po bledem čelu, brada mu je bila prav tako razmršena — vse to priča, kako strašen je moral biti v tem trenutku. Povesil je oči in nem kakoršen je bil, je stal poleg Franice. Gnil se ni z mesta. S povešano glavo je stal ob Martinovi postelji in skoraj boječe gledal v Franico. Bolnik se ni mogel ganiti, niti izpregovoriti kako besedo. Franici se je dozdevalo, da se Jože keska grešnega čina — poskušenege umora. Tudi njej je bilo skoro žal preostrih besedij napram Jožetu. Toda, ali ni izpolnila kot soproga le sveto dolžnost? Ali bi ne storila vsaka druga žena v slinih trenutkih prav tisto? Saj je veljalo ohraniti življenje ljubljenu možu. In kaj ne stori vsega ljubčega žena, kedar je treba braniti čast ali celo življenje svojemu soprogu! No, in ona je storila tudi samo to — torej nič slabega. Srce ji nikakor ne sme in ne more očitati, da je z Jožetom krivično ravnala. Vendar, njeno srce je bilo preblago, preahločutno, da se ji ne bi smilil zbegani Jože. Čut hvaležnosti jo je prešinil; saj jo je prav ta mladenič rešil gotove smrti v mrzlih valovih naraslega potoka. In zato mu hoče biti vedno hvaležna.

Mislila je torej, kakor smo že omenili, da se Jože keska poskušenege umora, pričela je sočutno:

"Ubogi Jože! idi, ostavi to hišo. Prosi, ne, jaz sama bom prosila očeta in dal ti bo toliko, da si boš lahko napravil lastno domovanje, kjer bodeš živel v miru. Kar si meni dobrega storil, za to ti bom hvaležna vedno. Kar si storil danes, odpušcam ti. Bog mi je priča, da se ne hudujem na te. Saj vem, kar si storil dobrega in hudega, storil si iz ljubezni do mene. Prosi la bom Martina, da ti odpusti še on. Sedaj pa pojdi, lepo te prosim, daleč pojdi, daleč, da se ne snideva zopet."

Četrto poglavje. Neopravičen sum.

Minilo je več tednov. Martin Rovani je zadovoljno živel z ljubljeno Franico na svojem posestvu. Stari Tomaževce in mati Urša sta bila vesela, videča ljubljeno hčerko, najdražji zaklad na zemlji, osrečeno. Jedina veselje kaleča misel je bila ta na Jožeta. Saj je bil tudi on člen rodbini. On je rešil Franico gotove smrti, nje mu gre hvala, da je še živa in ne

Gotovo ti želim vse dobro, molila bom, da te Bog ohrani srečnega še mnogo let."

Toda, motila se je. Jože ni hotel oditi. Prav sedaj, videč, kako mila in blaga ženska je Franica, prav sedaj je jasno videl, koliko je izgubil z njo. Mrzlično se je jel tresti, v preveliki, divji razburjenosti je potegnil Franico k sebi ter jo hitel poljubovati. Zaman se je branila nesrečna žena krepkim, Jožetovim rokam. Strašen ropot je bil v sobi in vmes so se čuli Franici ni vzdihli, kajti, že je jela pojemati njena moč. Šum je vzbudil v sosedni sobi speča hlapca Janeza in Lovrenca. Takoj sta prihitela Franici na pomoč. Prišlo se je grozno ruvanje. Mutasti Jože se je branil z močjo obupanega človeka, kateri vidi pred seboj jedino smrt ali pa — rešitev. Kot razdražen lev se je vrgel na Janeza in v malo trenutkih je ležal ta nezavesten na tleh. Jože ga je tako močno udaril po glavi, da ga udarec popolnoma omami. Lovrenc pa je močnejši od Janeza. Njega ni bilo kar tako vreci ob tla. Vnel se je torej tem hujski boj med Jožetom in Lovrencem. Oba sta bila krepka mladeniča, odjenjati ni hotel nobeden. Franica je opazovala vse to strahoma. Vedela je, da boj ne bode trajal dolgo. V resnici je podlegel Lovrenc. Krepki Jože vrgel je tudi njega tako močno ob tla, da se je nesrečnež komaj dvignil. Jože je hipoma izginil skozi odprto okno. Noč je vzprejela bežečega hudodelca v svoje temno okrilje. Sedaj se je oddehnila Franica. Srce ji je vsled prevelike razburjenosti bilo skoraj vganilo. Martin je pa ležal onemogel vsled zavžitega strahu; nezmožen izpregovoriti.

Poln hvaležnosti je gledal utrujeno Franico. Kako rad bi priskočil, ter jo objel, a še ganiti se ne more v postelji. Videl je, kakor odločno se je borila, da je ohranila njemu življenje. Franica pristopi k postelji in skrbno položila roko na blede Martinovo čelo. Dolgo časa sta molčala. Utstvo medsebojne ljubezni je odsevala obema raz lici.

Slednjič izpregovori Franica: "Ali si videl Martin, kaj se je sedaj godilo tukaj? Prosim te, odpusti človeku, v katerem besni vihar strastij. Vrnil se gotovo ne bo nikdar, boji se pravice!"

"Da," odgovori Martin. "Gledal sem prestrašen, kako si se bojevala, draga Franica! Čut hvaležnosti in ljubezni mi polni srce. Novo življenje lije v moje izmučeno telo, radosten zrem bodočnosti v oko, lahko bom živ srečen poleg tebe, ki te ljubim tako zelo, saj mi je Ivana odpustila grešno ravnanje!"

Franica se stresle, ko začuje ime Ivane. Vnovič se je vtopila v žalostno premišljevanje. — — —

Sedaj se le se je dozdevalo Martinu, da Franica gotovo ne ve, kedo je bila Ivana, in v kaki zvezi je bil on z njo. Čutil je, kako grozne bolečine je morala trpeti njegova soproga, misleča, da je on, Martin Rovani, oče, brčkone nezakonskemu najdenčku. Kolika bolelost za mlado, ljubčo ženo!

"Kaj ne da Franica, ti me ljubiš?" je tiho vprašal Martin. "Kako vendar moreš vprašati to? Ali nisi uverjen v moji ljubezni? Veruj mi, da te ljubim, ljubim resnično in odkritosrčno!"

"Tedad bodi ti ti uverjena v moji ljubezni in zvestobi!"

Videla je, kako ljubzljivo jo je gledal Martin. Ali je mogoče, da bi lagale te oči? Ali ni rekel, naj bo uverjena v njegovi ljubezni in zvestobi? Da, on jo ljubi, njeno srce je verovalo.

Ostavimo srečna novoporočena in ogledimo si nekoliko za Jožetom. V Tomaževčevi hiši je bilo takoj po nesrečnem boju med Janezom, Lovrencem in Jožetom vse osebe na nogah. Vse je hitelo zasledovat Jožeta. Ta je pa bežal v črno noč kolikor so mu dopuščale moči. Kmalu je čutil za seboj svoje preganjalce. Videl je, da se ne bo mogel braniti dolgo. Toda sklenil je, braniti se do smrti in vsake-mu, kedor bi ga prijel, končati življenje z bodalom, katero je pred jedno uro vihtel nad Martinom.

Pripomniti moramo, da je Jože, bežeč iz Tomaževčeve hiše, ugledal svetlo bodalo, katero je Franica vrgla skozi okno, je pobral in odnesel seboj. Zasledovanje ni trajalo dolgo. Jože je pribežal do globokega jarka. Preskóčiti ga ni bilo mogoče; bil je preglobok in preširok. Vrniti se preganjalcem v roke? Nikakor. Obstal je in preteče dvigal ostro bodalo. Jeden preganjalcev ga je dohitel. Vname se boj. Jože porine nesrečnežu bodalo v srce. Kri je bruhnila iz rane, in v malo minutah je ranjenec izdihnil dušo. Jožeta so po dolgem in mučnem naporu povezali in odvedli k sodniji.

Četrto poglavje. Neopravičen sum.

Minilo je več tednov. Martin Rovani je zadovoljno živel z ljubljeno Franico na svojem posestvu. Stari Tomaževce in mati Urša sta bila vesela, videča ljubljeno hčerko, najdražji zaklad na zemlji, osrečeno. Jedina veselje kaleča misel je bila ta na Jožeta. Saj je bil tudi on člen rodbini. On je rešil Franico gotove smrti, nje mu gre hvala, da je še živa in ne

več let mrtva. Da je revež tako strastno ljubil lepo deklico, no, tega mu ni šteti v zlo. Kar je slabega storil, je storil iz ljubezni do Franice. Mislimo si lahko kako je bil užaljen ponesni mladenič vedeč, da bo drugi odvedel predmet njegovega mišljenja — tako vroče ljubljeno Franico. Seveda, sedaj nosi umor nedolžnega človeka na vesti. Da je v drugič poskusil umoriti Martina, v tem sta molčala oboja, Martin in Franica. Smislil se jima je nesrečni človek. — — —

Jože je torej sedel v zaporu. Približal se je dan sodbe. Strahoma ga je pričakovala vsa Tomaževčeva rodbina, zakaj, vsakdo je vedel, da bo usodepolen za Jožeta. Pač je bilo težavno soditi človeka, kateri ni mogel izpovedati ničesar. Jasno je bilo sploh, da ga je gola ljubosumnost dovela do groznejše čina moritve. Sicer je bil pa Jože v vasi obče spoštovani mladenič. Kjer koli je bil poznat, je bil čistan kot poštenjak. — Sodba se je pričela. Na zatoženi klopi je sedel Jože in z begajočimi pogledi meril prisotne. "Ali ste vi, Martin Rovani, poznali morebiti natančneje ono žensko, katere dete redite sedaj in je-li mogoče zatoženi Jože Črne v kaki zvezi z njo?" je vprašal sodnik.

(Konec prih.)

Milijonska dedščina v vinarjih.

V neki mali ogrski vasi je pred dnevi umrla neka vdova, ki je zapustila premoženje krog milijon kron v dvainarjskih in dvajsetinarjskih novcih. Njeni sorodniki niso imeli nobenega pojma o njenem bogastvu, ker je žive-la zelo zmerno.

NAPRODAJ NOVA 4-SOBNA Hiša na Elizabeth St. med Ross in Granite. Pogoji: \$50 takoj in \$15 mesečno na glavnico. P. R. Bannon, 701 N. Broadway, Joliet, Ill. 574—

STALNO GOSPODINJSTVO DOBI samska ali vdova, če nima več kot enega otroka, pri družini obstoječi iz treh oseb. Katero veseli živeti na kmetiji 2½ milje do mesta in katoliške cerkve, za podrobneje pojasnila naj piše na: John Chernich, Roscomman, Mich., R. F. D. —58-9

Dobro sredstvo za vtreti ne sme manjkati pri nobenem dobro urejenem domu. Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER imaše nad 50 let veliko priznanje med Slovenci na celem svetu. Jedino pravi s varstveno znakom sidra. 25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street. New York, N. Y.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšo meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici Anton Pasdertz

se dobijo najboljša sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel ephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic novega piva, ki se imenuje **EAGLE EXPORT**

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company
Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu. DRUŠTVO SV. DRUŽINE (The Holy Family Society) šte. 1 D, S. D., Joliet, Illinois. Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1917. Predsednik.....George Stonich. Podpredsednik.....Stephen Kukar. Tajnik.....Jos. Klepec. Zapisnikar.....John Barbich. Blagajnik.....John Peiric. Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki: John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Stubar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. To društvo ima že nad \$2,100.00 v bolniški blagajni in je v edenindvajsetih mesecih plačalo nad \$2706.50 bolniške podpore članom (team). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli. Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

Slovenske Gospodinje so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Spoštovanjem John N. Pasdertz Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill. STENSKI PAPIR Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah. Alexander Daras Chi. Phone 376 N. W. 927. 120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

- Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za\$12.00
- Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za\$10.50
- Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za.....\$5.00
- Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za\$7.00
- Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.50
- S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.00
- Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za\$9.00
- Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za\$12.00
- Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za\$6.00
- Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za\$7.00
- Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za\$6.00
- Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po.....75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na: Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Fred Lehring Brewing Co. JOLIET, ILL. PIVO V STEKLENICAH. Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113. Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel ephones 26. JOLIET, ILLINOIS